

Nikola Štambak • Tomislav Šarlija • Dragana Mamić
Gordana Kralj • Mila Bulić

PRIRODA, DRUŠTVO I JA

Radni udžbenik iz prirode i društva za četvrti razred osnovne škole

4. izdanje

2024.

Nakladnik

ALFA d. d. Zagreb
Nova Ves 23a

Za nakladnika

Ivan Petric

Direktorica nakladništva

mr. sc. Daniela Novoselić

Urednica za Prirodu i društvo

Gordana Kralj

Recenzija

dr. sc. Zrinka Pešorda Vardić

Lidija Križanić

Zehra Delić

Vlatka Benki Brkić

Lektura i korektura

Kristina Ferenčina

Maja Čop

Likovno i grafičko oblikovanje

Ivan Herceg

Zorica Adamović

Nikolina Burić

Izrada digitalnih sadržaja

Kata Jolić

Anita Rašić

Izrada zemljovida

Tri dva jedan d. o. o.

Ilustracija

Marina Ćurković, prof., Roman Markuš, Nikola Štambak

Fotografija

Arheološki muzej u Zagrebu, Gradski muzej Vinkovci, Hrvatski državni arhiv, Hrvatski povijesni muzej, Arheološki muzej Zadar, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika Split, arhiva Alfe, shutterstock.com

Digitalno izdanje

Alfa d. d., Mozaik Education Ltd.

Tisak

Tiskara Zrinski d. o. o.

Udžbenik je uvršten u Katalog odobrenih udžbenika rješenjem Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske:

KLASA: **UP/I-602-09/21-03/00038**, URBROJ: **533-06-21-0002**, od **20. svibnja 2021.**

CIP zapis dostupan je u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001214359.

OPSEG PAPIRNATOG IZDANJA	MASA PAPIRNATOG IZDANJA	KNJIŽNI FORMAT
188 str.	461 g	265 mm (v) x 210 mm (š)

Digitalno izdanje dostupno je na internetskoj adresi **hr.mozaweb.com** ili putem aplikacije **mozaBook** za pametne uređaje s operativnim sustavima Android i iOS.

©Alfa

Ova knjiga, ni bilo koji njezin dio, ne smije se umnožavati ni na bilo koji način reproducirati bez nakladnikova pismenog dopuštenja.

Mozaik Education Ltd. zadržava intelektualno vlasništvo i sva autorska prava za komercijalne nazive *mozaBook*, *mozaWeb*, digitalne proizvode, sadržaje i usluge proizvedene neovisno o nakladniku Alfa d. d.

PRIRODA, DRUŠTVO I JA

4

ŠTO ĆEŠ NAUČITI I KAKO
ĆEŠ SE SLUŽITI UDŽBENIKOM

Draga učenice, dragi učenice!
Tvoj udžbenik Priroda, društvo i ja 4 pomoći će ti da
s radošću učiš. Upoznat ćeš svoju domovinu, prošlost
domovine, prirodu i svijet oko sebe.

Želimo ti da uz pomoć učiteljice/učitelja
i udžbenika budeš čuvar svoje domovine te istraživač
prirode i živog svijeta oko sebe.

Tvoji autori

Odgojno-obrazovni ishodi pomoći će ti u usvajanju znanja, vještina i stavova

PROŠLOST MOJE DOMOVINE	PID OŠ B.4.3. PID OŠ A.B.C.D.4.1.
NACIONALNI IDENTITET	PID OŠ A.4.3 PID OŠ C.4.1. PID OŠ A.B.C.D.4.1.
OBILJEŽJA ČOVJEKA	PID OŠ A.4.1. PID OŠ B.4.1 PID OŠ A.B.C.D.4.1.
POJEDINAC I DRUŠTVO	PID OŠ A.4.2. PID OŠ B.4.1. PID OŠ C.4.2. PID OŠ A.B.C.D.4.1.
ENERGIJA	PID OŠ B.4.1. PID OŠ D.4.1. PID OŠ A.B.C.D.4.1.
NEŽIVA PRIRODA	PID OŠ B.4.1. PID OŠ B.4.2. PID OŠ D.4.1 PID OŠ A.B.C.D.4.1.
ŽIVA PRIRODA	PID OŠ A.4.1. PID OŠ B.4.1. PID OŠ B.4.2. PID OŠ D.4.1 PID OŠ A.B.C.D.4.1.
POVEZANOST ŽIVE I NEŽIVE PRIRODE	PID OŠ A.4.1. PID OŠ B.4.1 PID OŠ B.4.2. PID OŠ D.4.1. PID OŠ A.B.C.D.4.1.

VODIČ KROZ RUBRIKE

SKITAM I PITAM!

Rubrika *Skitam i pitam!* vodi te u nove izazove i aktivnosti kojima ćeš produbiti svoje znanje.

VRIJEME ZA...

Rubrika *Vrijeme za...* predlaže ti brojne i različite aktivnosti: od snalaženja na karti i čitanja podataka iz grafičkih prikaza do pokusa i zanimljivih zadataka koji će probuditi tvoju znatiželju i potaknuti te na istraživanje.

SAŽETAK

Rubrika *Sažetak* pomoći će ti da uz grafički prikaz ponoviš naučeno.

GORSKA HRVATSKA

najmanja
hrvatska regija

plodna polja

- Ogulinsko
- Gacko
- Ličko
- Kravsko

JA SAM ČOVJEK

PROMJENE TIJELA – PUBERTET

GRAĐA TIJELA

organizam (ljudsko tijelo)

sustav organa

organ

POD STRANIM VLADARIMA

nakon Zvonimira

do 16. st. mađarski kraljevi

od 16. st. obitelj Habsburg

POSEBAN POLOŽAJ
HRVATSKE

ban

kraljev zamjenik
upravlja vojskom, predsjedava saborom

RATOWI S TURCIMA

Bitka na Kravskom polju 1493.

Bitka kod Siska 1593.

ŠTO ZNAM, ŠTO MOGU?

Rubrika *Što znam, što mogu?* pomoći će ti pri samoprocjeni i samovrednovanju znanja.

ŠTO ZNAM, ŠTO MOGU?

Navodim dijelove biljke cvjetnjače.

Opisujem ulogu dijelova biljke cvjetnjače.

Opisujem, na primjeru, čime cvijet privlači kukce da ga oprašć.

Opisujem život jednogodišnje biljke.

Opisujem život višegodišnje biljke.

Sadržaj

NACIONALNI IDENTITET

1. Republika Hrvatska i njezino okruženje	10
2. Stanovništvo Republike Hrvatske	13
3. Institucije i simboli domovine	17
4. Prirodna i kulturna baština	20
5. Zagreb – glavni grad Republike Hrvatske	23

LIJEPA NAŠA DOMOVINO

1. Nizinska Hrvatska	28
2. Gorska Hrvatska	32
3. Primorska Hrvatska	35
4. Seoska naselja	38
5. Gradska naselja	41
6. Poljoprivreda i ribarstvo	44
7. Industrija	47
8. Turizam i usluge	50

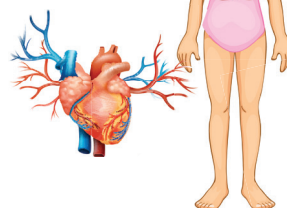

PROŠLOST MOJE DOMOVINE

1. Hrvati u novoj domovini	56
2. Hrvatska u doba knezova i kraljeva	60
3. Hrvatska u europskom okruženju	64
4. Kako se živjelo u srednjem vijeku	68
5. Hrvatska u 19. stoljeću	72
6. Hrvatska u 20. stoljeću	76
7. Samostalna Republika Hrvatska	80

OBILJEŽJA ČOVJEKA

1. Ja sam čovjek	86
2. Ljudsko tijelo – sustav organa za kretanje, živčani sustav	90
3. Ljudsko tijelo – dišni i probavni sustav	94
4. Ljudsko tijelo – optjecajni sustav i sustav za izlučivanje	96
5. Zdravlje – bolesti, ozljede	98
6. Zdravlje – očuvajmo zdravlje	101

POJEDINAC I DRUŠTVO

1. Spriječimo nasilje	106
2. Štetno ponašanje	108
3. Planiram svoje vrijeme	110
4. Digitalno okruženje i digitalni trag	112
5. Drugi i ja	114
6. Poduzetništvo	116

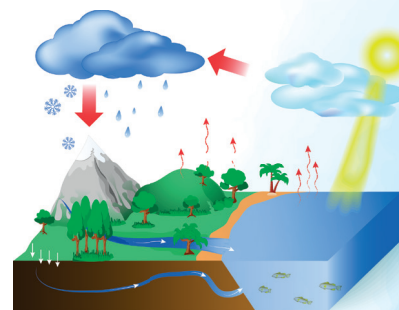
ENERGIJA

1. Prijenos i pretvorba energije	120
2. Strujni krug	123
3. Utjecaj energije na život i rad ljudi	125
4. Energija i okoliš	128
5. Smanji! Ponovno upotrijebi! Recikliraj!	130

NEŽIVA PRIRODA

1. Priroda nas okružuje	134
2. Svjetlost i toplina	136
3. Voda	139
4. Zrak	143
5. Tlo	145

ŽIVA PRIRODA

1. Biljka cvjetnjača	150
2. Život biljaka	153
3. Život životinja	155
4. Pohranjena energija u živim bićima	157
5. Hranidbeni odnosi	160
6. Zaštićene i ugrožene vrste	163

POVEZANOST ŽIVE I NEŽIVE PRIRODE

1. Prilagodbe živih bića životnim uvjetima	168
2. Organiziranost živog svijeta	171
3. Životna zajednica šume	174
4. Životna zajednica travnjaka	177
5. Životna zajednica mora	180
6. Životna zajednica kopnenih voda	183

NACIONALNI IDENTITET

ZNAM

ŽELIM SAZNATI

NAUČIT ĆU

- snalaziti se na geografskoj karti
- odrediti granicu svoje domovine sa susjednim državama
- prepoznati nacionalne simbole
- povezati kulturno-povijesne znamenitosti s nacionalnim identitetom
- povezati sličnosti i različitosti nizinske, gorske i primorske regije
- usporediti gospodarske djelatnosti u svojoj domovini

1.

REPUBLIKA HRVATSKA I NJEZINO OKRUŽENJE

GDJE SE SMJESTILA HRVATSKA?

Republika Hrvatska smještena je u Europi. Sjeverni dio Hrvatske nalazi se u **Panonskoj nizini**. To je jedna od velikih europskih nizina u samom središtu Europe. U prostranoj nizini na više mjesta izdižu se brežuljci i gore. Južni dio Hrvatske smješten je na obali **Jadranskog mora**. Hrvatsko primorje sastoji se od kopnenog dijela i otoka. Između sjevernog, nizinskog i južnog, primorskog dijela nalazi se gorsko područje. Gorska Hrvatska dio je velikog **Dinarskog gorja**.

1. Pronađi na karti Panonsku nizinu, Jadransko more i Dinarsko gorje.
2. Uz pomoć karte odgovori na pitanja.

U kojoj se nizini nalazi sjeverni dio Hrvatske?

Na obali kojeg je mora smješten južni dio Hrvatske?

**VRIJEME ZA...
GLEDAM I UČIM!**

Na crte napiši odgovarajuće nazive:
Gorska Hrvatska, Nizinska Hrvatska, Primorska Hrvatska.

DRŽAVNA GRANICA

Državna granica zamišljena je crta koja omeđuje područje jedne države. Najčešće se pruža **prirodnim granicama** kao što su rijeke, gore i planine. Hrvatska državna granica najvećim je dijelom prirodna granica. Uz kopnenu, Hrvatska ima i dugu **morsku granicu**. Granica se prelazi na **graničnim prijelazima** i tu se obavlja provjera putnika i robe. Osim prijelaza smještenih na samoj granici, postoje i granični prijelazi u morskim i zračnim lukama. Građani Europske unije od početka 2023. godine mogu slobodno prelaziti hrvatsku državnu granicu bez kontrole.

Objasni što je državna granica.
Navedi tri velike rijeke kojima se proteže dio hrvatske granice.
Koja je uloga graničnih prijelaza?

SKITAM I PITAM!

Istraži koji je najbliži granični prijelaz mjestu u kojem živiš. Napiši kako se zove i s kojom susjednom državom graniči.

OBLIK TERITORIJA

Naša domovina ima oblik **potkove** i zbog toga joj je granica duga 2375 km na kopnu i 948 km na moru. Hrvatska na kopnu graniči s pet država – Slovenijom, Mađarskom, Bosnom i Hercegovinom, Srbijom i Crnom Gorom. Na moru Hrvatska graniči s Italijom, Slovenijom, Bosnom i Hercegovinom te Crnom Gorom.

Kojeg je oblika Republika Hrvatska?
S koliko država Hrvatska graniči na kopnu, a s koliko na moru?

Granični prijelaz u
morskoj luci

Granični prijelaz u
zračnoj luci

Cestovni granični
prijelaz

Hrvatska ima oblik ptice u
letu i potkove.

VRIJEME ZA...

KARTU

HRVATSKE GRANICE

kopnena
granica

morska
granica

Uz pomoć karte dopuni rečenice.

Prirodnu granicu Hrvatske i Mađarske čine rijeke _____ i _____.

Prirodna granica Hrvatske i Srbije rijeka je _____.

Prirodnu granicu Hrvatske i Bosne i Hercegovine čine rijeke _____ i _____.

Prirodnu granicu Hrvatske i Slovenije čine rijeke _____ i _____.

Žumberačko gorje prirodna je granica Hrvatske sa _____.

Planine Dinara i Plješivica prirodna su granica Hrvatske i _____.

SAŽETAK

HRVATSKA

Europa

Panonska nizina

Jadransko more

HRVATSKA

neobičan oblik

duga granica

VEĆINA GRANICE

prirodna

riječni tokovi

planinski masivi

gorski masivi

ŠTO ZNAM, ŠTO MOGU?

Pronalazim na karti i imenujem tri prirodne cjeline Republike Hrvatske.

Objašnjavam pojam državne granice.

Pronalazim na karti hrvatsku kopnenu i morsku granicu.

Objašnjavam čemu služe granični prijelazi.

2.

STANOVNIŠTVO REPUBLIKE HRVATSKE

ŠTO JE STANOVNIŠTVO?

Ljudi koji žive u nekom naselju, kraju ili državi čine njihovo stanovništvo. U Hrvatskoj trenutno živi nešto manje od **4 milijuna stanovnika**.

Hrvatsko stanovništvo nije ravnomjerno razmješteno po čitavom teritoriju. Većina živi na nižim nadmorskim visinama, dok su gorski i planinski krajevi rijetko naseljeni ili potpuno prazni.

Glavnina stanovništva smještena je oko velikih gradova, posebno oko **Zagreba** i **Splita**. U široj okolini tih dvaju gradova živi gotovo pola hrvatskog stanovništva.

Gusta naseljenost u Zagrebu

Rijetka naseljenost u Lici

Koliko stanovnika trenutno živi u Hrvatskoj?
Gdje je smještena većina hrvatskog stanovništva?
Koji su dijelovi naše domovine najslabije naseljeni?

VRIJEME ZA...

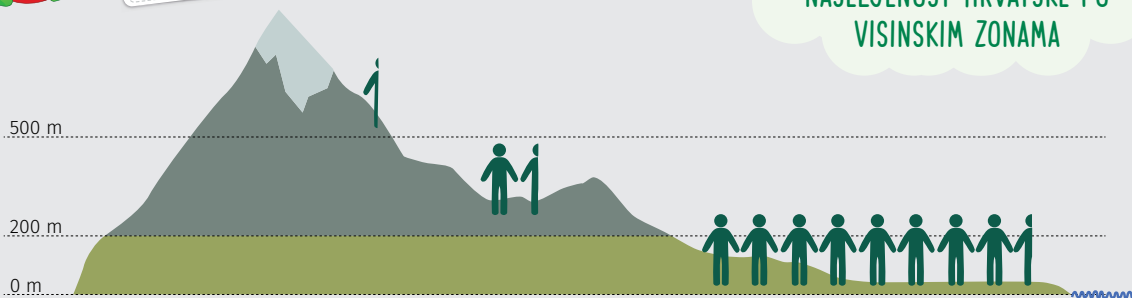
GLEĐAM I UČIM!

NASELJENOST HRVATSKE PO VISINSKIM ZONAMA

500 m

200 m

0 m

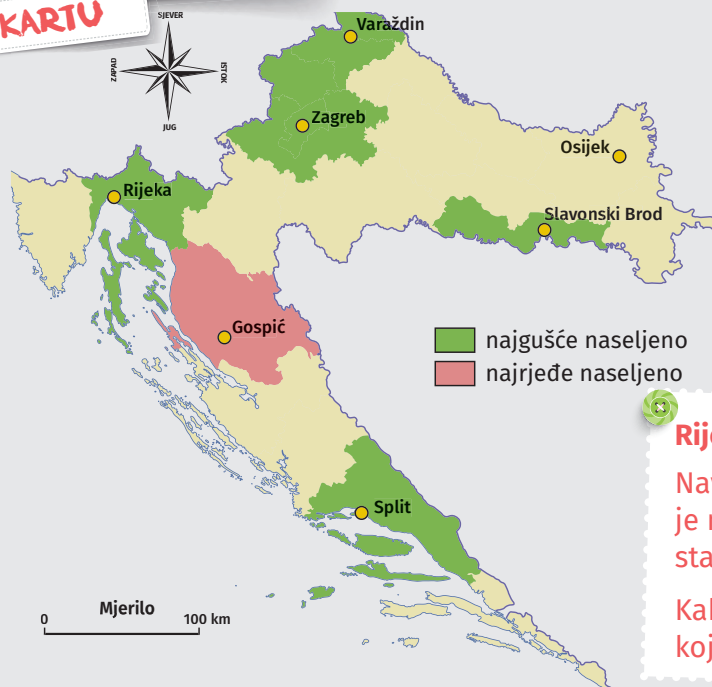
Na kojoj nadmorskoj visini živi većina hrvatskog stanovništva? _____

VRIJEME ZA...

KARTU

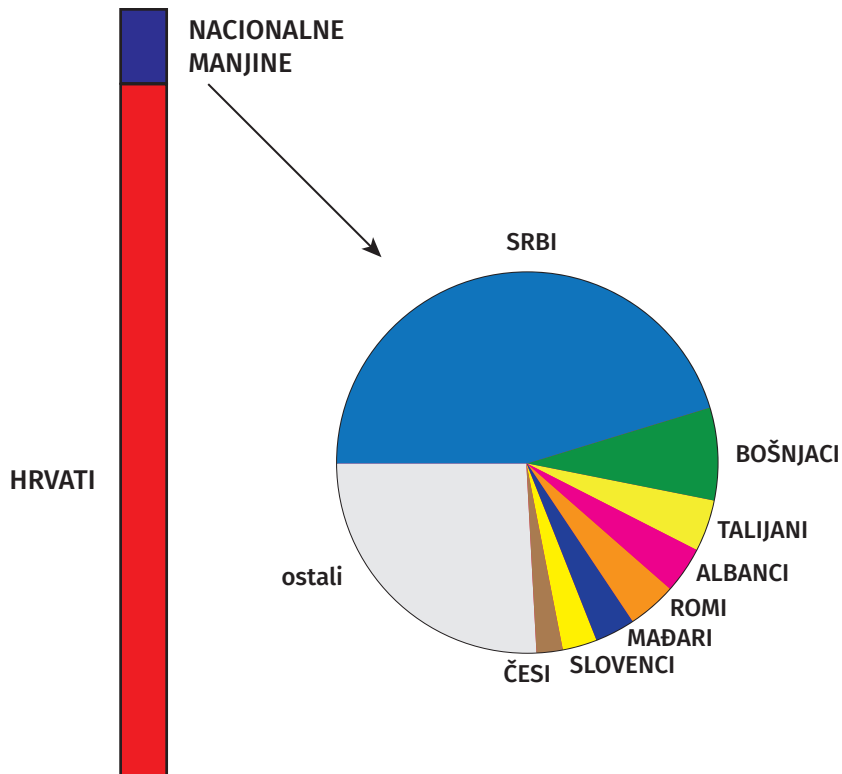
NAJGUŠĆE NASELJENI DIJELOVI HRVATSKE

Riješi uz pomoć karte.

Navedi gradove oko kojih je najgušća naseljenost stanovništva.

Kako se zove dio Hrvatske koji je najrjeđe naseljen?

NACIONALNI SASTAV

Republika Hrvatska država je hrvatskog naroda i svih građana koji žive u njoj. Većinu stanovništva naše domovine čine **Hrvati**. U Hrvatskoj ravnopravno žive i pripadnici drugih naroda. Njih nazivamo **nacionalnim manjinama**. Najbrojnije su srpska, bošnjačka, talijanska i albanska nacionalna manjina.

1. Odgovori na pitanja.

Tko čini većinu stanovništva u Republici Hrvatskoj? _____

Navedi pet najbrojnijih nacionalnih manjina u Hrvatskoj. _____,

_____, _____, _____ i _____.

RELIGIJA

Većinu stanovništva Republike Hrvatske čine **katolici**. Osim njih najviše je **pravoslavaca, muslimana, protestanata** i pripadnika **židovske vjere**. Dio stanovništva Hrvatske nije religiozan i ne pripada nijednoj vjeroispovijesti.

Koje je vjere većina stanovništva u Hrvatskoj? Navedi kojim vjerama, osim katoličkoj, pripadaju stanovnici Hrvatske.

Zagrebačka katedrala
Uznesenja Blažene
Djevice Marije

Džamija i Islamski
centar u Zagrebu

Manastir Krka

JEZIK I PISMO

U Republici Hrvatskoj službeni je jezik **hrvatski**, a pismo **latinica**. Pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na upotrebu svog jezika i pisma u mjestima gdje žive u većem broju. Bez obzira na različitosti, sve **nacionalne manjine** koje žive u Hrvatskoj trebaju poštovati svoju domovinu Republiku Hrvatsku i živjeti u skladu sa zakonima koji vrijede u Hrvatskoj.

Imenuj službeni jezik i službeno pismo u Republici Hrvatskoj.

Putokaz za Pulu
na hrvatskom i
talijanskom jeziku.

Dvojezična (hrvatska
i mađarska) ploča na
ulazu u Bilje.

SKITAM I PITAM!

Dvojezični (hrvatski i srpski) natpis na zgradi Mjesnog odbora Zvjerinac.

Potraži na internetu kojim se sve pismima danas služe ljudi u svijetu.

Državni blagdani dani su u kojima se obilježavaju važne državne i vjerske svetkovine i tada se ne radi. Osim blagdana, postoje i **spomendani**. To su radni dani na koje se obilježavaju važni događaji iz novije hrvatske povijesti.

DRŽAVNI BLAGDANI U REPUBLICI HRVATSKOJ

1. siječnja	Nova godina	5. kolovoza	Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja
6. siječnja	Sveta tri kralja	15. kolovoza	Velika Gospa
	Uskrs i Uskrsni ponedjeljak	1. studenog	Svi sveti
	Tijelovo	18. studenog	Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje
1. svibnja	Praznik rada	25. prosinca	Božić
30. svibnja	Dan državnosti	26. prosinca	prvi dan po Božiću, Sveti Stjepan
22. lipnja	Dan antifašističke borbe		

Pravo na neradni dan imaju pravoslavni vjernici na Božić i Uskrs; pripadnici islamske vjeroispovijesti na Ramazanski bajram ili Kurban-bajram (jedan po izboru) te pripadnici židovske vjeroispovijesti na Jom kipur ili Roš hašanu (jedan po izboru).

Istraži i objasni koji su od navedenih blagdana povezani sa stvaranjem Republike Hrvatske.

SAŽETAK

HRVATSKA

4 milijuna stanovnika

VEĆINA STANOVNIŠTVA

Hrvati

- pripadnici drugih naroda
- nacionalne manjine

RELIGIJA

katolici

- pravoslavci
- muslimani
- protestanti
- židovi

JEZIK

hrvatski

PISMO

latinica

ŠTO ZNAM, ŠTO MOGU?

Objašnjavam što je stanovništvo.

Objašnjavam raspored stanovništva s obzirom na nadmorsku visinu.

Navodim tko čini većinu stanovništva u Hrvatskoj.

Nabrajam pet nacionalnih manjina u Hrvatskoj.

Navodim službeni jezik i pismo u Hrvatskoj.

3.

INSTITUCIJE I SIMBOLI DOMOVINE

HRVATSKE INSTITUCIJE

Naša domovina **Republika Hrvatska** ima svoje državne institucije i simbole. Institucije su politička tijela koja se brinu o državi i njezinom stanovništvu.

Kako se zove institucija u kojoj se donose zakoni?
Tko provodi zakone i odluke donesene u Saboru?
Tko je vrhovni zapovjednik oružanih snaga RH?

PREDSJEDNIK RH

- državni poglavar
- zapovjednik oružanih snaga
- predstavlja Hrvatsku u svijetu

VLADA RH

PREDSJEDNIK VLADE I
MINISTRI

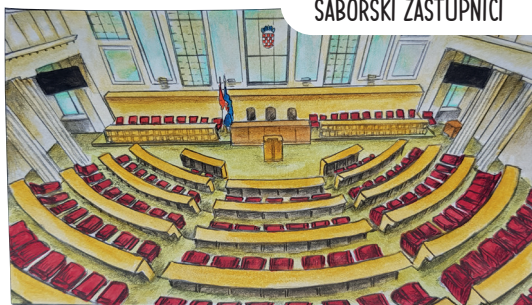

Vlada provodi zakone i odluke donesene u Saboru. Vladu čini 15-20 osoba – ministara.

bira Vladu RH

HRVATSKI SABOR

SABORSKI ZASTUPNICI

Hrvatski je sabor mjesto na kojem se donose zakoni. Što će pisati u zakonima, ovisi o saborskim zastupnicima.

birači na izborima biraju saborske zastupnike

birači na izborima biraju predsjednika RH

GRAĐANI STARIJI OD 18 GODINA (BIRAČI)

SKITAM I PITAM!

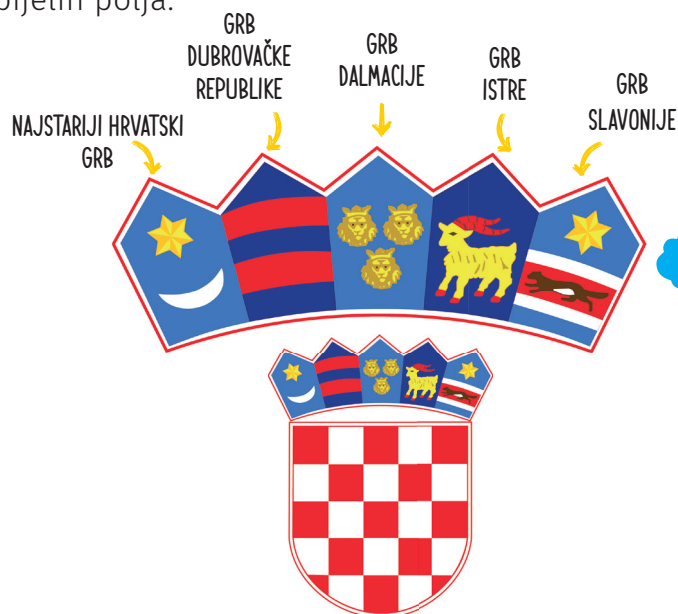
Istraži koliko je predsjednika imala Republika Hrvatska od svoje samostalnosti do danas. Napiši njihova imena.

DRŽAVNI SIMBOLI

Državni simboli služe za izražavanje pripadnosti Republici Hrvatskoj i za njezino predstavljanje u svijetu. Najvažniji simboli jedne države njezina su **zastava, grb i himna**. Zastava i grb ukrašavaju zgrade državnih ustanova u zemlji i inozemstvu. Zastavu i grb na svojim odorama nose vojnici i policajci, a pod državnom zastavom nastupaju i hrvatski sportaši.

Zastava Republike Hrvatske ima tri boje: crvenu, bijelu i plavu (trobojnica). Oblikovao ju je 1848. godine ban Josip Jelačić tako što je crvenoj i bijeloj boji s hrvatskog grba pridružio plavu boju s grbova Slavonije i Dalmacije. Na zastavi Republike Hrvatske nalazi se i **grb**. On se sastoji od hrvatskog povijesnog grba u obliku šahovskog polja i krune s grbovima pet hrvatskih povijesnih pokrajina. Hrvatski povijesni grb ima oblik štita, a u njemu se nalazi 25 naizmjenice poredanih crvenih i bijelih polja.

Himna je svečana pjesma koja se izvodi u čast domovini. Hrvatsku himnu ***Lijepa naša domovino*** napisao je Antun Mihanović i prvi je put objavljena u novinama 1835. godine, a uglazbio ju je Josip Runjanin oko 1848. godine.

SKITAM I PITAM!

Istraži u kojem se gradu rodio Antun Mihanović. _____

Hrvatska zastava ispred
zgrade Europske unije

Hrvatska
zastava na
zgradi
Vlade RH

Hrvatska zastava na
sportskim priredbama

Kada se prvi put pojavila hrvatska trobojnica? Istraži koje europske države imaju zastavu u istim bojama kao i Republika Hrvatska.

Spomenik hrvatskoj himni

VRIJEME ZA...

ZANIMLJIVOSTI

Uz državne simbole postoje i drugi nacionalni simboli. Najpoznatiji simboli po kojima se Hrvatska prepoznaje u svijetu jesu: pleter, glagoljica, kravata, hrvatska perunika.

VRIJEME ZA...

GLE DAM I UČIM!

HRVATSKI NOVAC

Od 1. siječnja 2023. euro je postao sredstvo plaćanja u Hrvatskoj. Euro je zajednički novac dvadeset europskih država. Jedan euro ima 100 centi.

Na kovanicama eura i centi koje će se izrađivati u Hrvatskoj nalaze se prepoznatljivi nacionalni motivi: geografska karta Hrvatske, kuna, lik Nikole Tesle. Osim toga, na svim hrvatskim kovanicama eura nalaze se i kvadratići hrvatskoga grba.

Istraži koji se hrvatski motivi nalaze na kovanicama od 1 i 2 eura, a koji na kovanicama od 5 centi i 50 centi.

1 euro _____

2 eura _____

5 centi _____

50 centi _____

SAŽETAK

HRVATSKI SABOR

VLADA

PREDSJEDNIK

DRŽAVNA OBILJEŽJA

Vlada Republike Hrvatske

predsjednik Republike Hrvatske

zakoni

odluke

nadzor funkcioniranja države

predstavljanje države u svijetu

zastava

grb

himna

ŠTO ZNAM, ŠTO MOGU?

Objašnjavam ulogu Hrvatskog sabora.

Objašnjavam ulogu Vlade RH.

Objašnjavam ulogu predsjednika RH.

Objašnjavam ulogu nacionalnih simbola.

Opisujem zastavu Republike Hrvatske.

Opisujem grb Republike Hrvatske.

Prepoznajem hrvatsku himnu i navodim njezine autore.

4.

PRIRODNA I KULTURNA BAŠTINA

NACIONALNI PARKOVI I PARKOVI PRIRODE

Nacionalni parkovi i parkovi prirode područja su u kojima se nastoji zakonom zaštititi njihov prirodni izgled, biljni i životinjski svijet. Zbog toga su u nacionalnim parkovima potpuno zabranjene gospodarske aktivnosti. Parkovi imaju važnu ulogu i kao mjesta namijenjena za odmor i rekreaciju. Ljudi koji žive u gradovima rado odlaze u prirodu i provode vrijeme na otvorenom. Boravak velikog broja ljudi može ugroziti opstanak pojedinih parkova. U Hrvatskoj je trenutno **8 nacionalnih** parkova i **12 parkova prirode**.

Brijuni

Mljet

Paklenica

Risnjak

Krka

1. Odgovori na pitanja.

Što se štiti na područjima nacionalnih parkova i parkova prirode? _____

Razmisli i napiši kako se zove osam hrvatskih nacionalnih parkova. _____

SKITAM I PITAM!

Istraži i opiši na koji način posjetitelji mogu ugroziti zaštićena područja.

